

2. На урані та радоні. Як Кіровоградщина живе і бореться з раком. Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-47627999>
3. Фортеця на родовищі урану. Режим доступу: <http://ohoronapraci.kiev.ua/fortetsya-na-rodovishhi-uranu/>

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАСЕЛЕННЯ ДО ДІЙ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

*Захлестун Д. Д.
м. Полтава*

Згідно з дослідженнями, дев'ять загроз із дванадцяти є результатом людської діяльності. В останні роки в Україні спостерігається незначна тенденція до скорочення кількості надзвичайних ситуацій та чисельності постраждалих осіб. Сучасна організація навчання населення до дій у надзвичайних ситуаціях сприяє визначенню державний нормативно-правовий механізм, який формує культуру безпеки життєдіяльності, усвідомлення прав та обов'язків у сфері цивільного захисту та готовність до свідомих практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій зараз є невід'ємною частиною сучасного суспільства і дозволяє не лише оптимізувати процес збору, обробки та обміну інформацією, але й підвищити рівень знань та накопичення передового досвіду, що дасть можливість при необхідності прийняти вірне рішення, від якого буде залежати життя людини.

В сучасних умовах концепція модернізації освіти полягає у формуванні універсальних знань та вдосконаленні досвіду самостійної роботи. Державні освітні стандарти професійної освіти припускають зміщення акцентів на сам процес пізнання, ефективність якого залежить від пізнавальної активності слухачів. У зв'язку з цим висуваються досить високі вимоги до якості навчання, методики проведення лекційних та практичних занять, організації самостійної роботи, а також проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Системні зміни в житті сучасної України призводять до зростання темпів інформатизації суспільства, розширення з одного боку інформаційних послуг та інформаційних потреб населення з іншого. Досвід інших країн свідчить, що інформатизація допомагає забезпечити національні інтереси, покращити економічне управління, розвинути високотехнологічні галузі та високі технології, підвищити продуктивність праці, покращити соціально-економічні відносини, збагатити духовне життя та подальшу демократизацію суспільства.

Особливістю глобального соціального процесу інформатизації є те, що домінуючою діяльністю у багатьох сферах суспільного життя є збір, накопичення, обробка, зберігання, передача та використання інформації. Ці процеси здійснюються на базі різноманітних сучасних засобів інформаційного обміну. Їх використання здатне забезпечити високий рівень інформаційного обслуговування, доступність джерел потрібної інформації для всіх верств населення, високу швидкість її отримання, візуалізацію представленої інформації, правдивість використаних даних.

У контексті навчання населення діям в надзвичайних ситуаціях це означає розповсюдження інформації про правила поведінки в НС, застосування засобів індивідуального захисту, надання першої допомоги та формування безпечного способу життя. Поінформованість та обізнаність, морально-психологічна підготовка населення є запорукою свідомої поведінки у разі виникнення надзвичайних ситуацій, а в повсякденному житті може сприяти запобіганню та уникненню негативних наслідків.

Інформаційне середовище, що відповідає сучасним потребам та включає всю необхідну інформацію, надає доступ до нового рівня інформатизації та дозволяє підвищити ефективність роботи. Інтернет ресурси сприяють своєчасній передачі та доступності інформації якомога швидше за допомогою електронної пошти або безпосередньо через веб-сайт установи.

Застосування інформаційних технологій у сфері цивільного захисту є досить важливим. Засоби новітніх технологій дали можливість суттєво збільшити інформаційний фонд з питань щодо дій у надзвичайних ситуаціях, включити повнотекстові бази даних, які бібліотека створює сама або знаходить в інших навчальних закладах та зберігає їх в електронному вигляді на різних носіях.

Використання аудіовізуальних освітніх технологій передбачає розробку та створення баз даних відповідних навчальних матеріалів та навчальних комплексів, які передбачають прийом, обробку, зберігання та відтворення необхідної аудіовізуальної інформації.

Створення та регулярна трансляція якісних відео- та аудіоматеріалів, запровадження циклів програм, що у доступній формі розповідають про дії у випадку НС, є одним з найефективніших методів навчання населення.

Інформатизація. Одним із пріоритетних напрямків процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти, тобто впровадження засобів нових інформаційних технологій в систему освіти. *Інформаційна технологія* – це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, об'єктивних в технологічний ланцюжок, що забезпечує збір, обробку, зберігання, поширення і відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а так само підвищення їх надійності та оперативності.

Комунікація. У традиційній організації навчального процесу у якості способу передачі інформації, як правило, використовується одностороння форма комунікації, суть якої полягає у трансляції викладачем лекційного матеріалу. Сьогодні зазначена система викладання не повною мірою відповідає сучасним вимогам комплексного підходу (компетентності) до навчального процесу.

Принципово іншою формою є багатостороння комунікація, що дозволяє привнести в освітній процес знання, а також здобутий учнями досвід.

Ця форма особливо важлива при проведенні занять з групами функціонального навчання у сфері цивільного захисту, слухачі яких мають великий досвід роботи на об'єктах господарювання.

Окреслена організація навчального процесу автоматично передбачає широке використання активних та інтерактивних методів проведення занять, у включаючи використання комп'ютерних симуляцій, розв'язання конкретних ситуацій, використання ділових та рольових ігор, проведення психологічних та інші тренінгів у поєднанні з позакласною роботою безпосередньо на об'єктах господарювання.

Відеоматеріали. Навчальне відео – це один з найкращих способів вдосконалити навички персоналу, підготувати слухачів, які проходять стажування та викладачів, які не вникли в освітню систему, до повноцінної роботи.

Ефективність підготовки з використанням навчальних фільмів не викликає сумніву: цей вид навчальних виробів дозволяє найбільш оперативно та ефективно донести до працівників інформацію, навички, необхідні для успішної роботи.

Освітнє відео має ряд переваг, серед яких головним, мабуть, є його потужний мотивуючий компонент у навчанні. Слухачі з величезним інтересом переглядають навчальні відео, що, безумовно, впливає на успішність навчального процесу.

Сьогодні відеозапис є одним з найпоширеніших технічних засобів навчання.

Навчальні кінофільми. Відео завжди привертало увагу глядачів. Тож не дивно, що відео у формі демонстрації різних кінофільмів зараз часто використовується в

процесі навчання. Навчальний матеріал, представлений у вигляді фільмів, набагато краще засвоюється. Існує два способи використання кінофільмів в освіті: створення комплексних навчальних фільмів і коротких фрагментів.

Фрагменти фільму обмежуються демонстрацією того, що стосується певного питання теми, розраховані на кілька хвилин і будуються на принципах: важливості, ущільнення, специфічності, відповідності віковим і психологічним особливостям учнів, образного контексту, візуального пріоритету, поєднання з іншими засобами навчання.

Короткометражний фільм - ефективний засіб активізації пізнавальної діяльності слухачів. Він допомагає не тільки розвивати навички навчання, але й сприяє культурному збагаченню слухачів.

Психологічні особливості впливу навчальних відеофільмів на слухачів сприяють інтенсифікації навчального процесу і створюють сприятливі умови для формування комунікативної компетенції. Специфіка відео полягає в тому, що воно дає можливість комбінувати візуальні та аудіо образи в типових обставинах.

Для занять різних типів доцільно використовувати різні типи відеоматеріалу: відео-пояснення (розповідь), відео-ілюстрації, відео-підтвердження, відео-тест і ін. Відібраний навчальний відеоматеріал обов'язково повинен бути розділений на невеликі фрагменти (кадри), які розташовані в логічній послідовності.

Відео-лекція. Одним з видів відео заняття є відео-лекція. Відео лекція – це запис лекції одного з досліджуваних курсів, теоретичного чи практичного заняття. Відео-лекції характеризуються інформаційною насиченістю, сильним емоційним впливом на аудиторію, темпом, поданням інформації з екрану, управлінням процесу сприйняття, цілісністю і закінченістю.

Ідея створення відео-лекцій базується на єдиній концепції, яка визначає послідовність основних структурних елементів лекції. Використання технології відео заняття – це реформування освіти, так як сучасне навчання – це навчання, засноване на інформаційних, комунікаційних та дистанційних технологіях навчання.

Відео-лекціями можна користуватися у будь-який час та на будь-якій відстані. Важливим є і те, що слухачу конспектувати навчальний матеріал необов'язково.

Одним зі шляхів підвищення ефективності сприйняття інформації є використання мультимедійного обладнання. Постійна трансляція навчальних відеоматеріалів перевертає увагу та сприяє кращому засвоєнню інформації. Створення інформаційно-довідкового відеокуточка на підприємстві, навчальному закладі або установі незалежно від форми власності передбачає впровадження низки організаційних та практичних заходів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні системою підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях є невід'ємною частиною розвитку єдиного інформаційного середовища. Без чіткої організації роботи неможливо організувати управління всією системою в цілому. Для цього необхідно узагальнити та класифікувати всю інформацію, створити доступні бази даних, забезпечити обмін інформацією.

Отже, шанс на успішну боротьбу за свідоме та відповідальне ставлення населення до питань безпеки виникає, коли використовується комплексний підхід. Не відмовляючись від традиційних методів навчання, необхідно активно впроваджувати у життя сучасні інформаційні технології, створюючи простір для реалізації відкритого та доступного для всіх навчання діям у надзвичайних ситуаціях, незалежно від віку людини та місця проживання

Список використаної літератури

1. Афанасьев М. Інформаційні технології в навчальному процесі / М. Афанасьев, Я. Ромашова // Вища школа. 2010. № 10. С. 49-62.

2. Малеван О.Ю. Питання підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях / О.Ю. Малеван, Ю.П. Переверзін // матеріали 15-ї Всеукр. наук.- практ. конф. рятув., 24–25 вер. 2013 р.: тези доп. К. 2013. С. 201-204.
3. Биков В.Ю. Підвищення значущості інформаційно-комунікативних технологій в освіті України // Педагогіка і психологія. К.: Шкільний світ, 2009 № 1.
4. Волянський П.Б. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. // Інвестиції: практика і досвід. 2015. №21. С. 113-117.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОШИРЕННІ ЗНАНЬ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

*Ілляшенко В. О.
м. Полтава*

Інформаційно-комунікативні технології на сьогодні стали незамінними у сучасному світі. Через це можна сказати, про актуальність цього питання, воно має важливе місце у сучасному світі, адже своєчасно доведена інформація пов'язана з безпекою життєдіяльності з використанням цих засобів, надає нам можливість вберегти життя та здоров'я людей.

Стрімке зростання використання інформаційно-комунікативних технологій надає можливості отримання інформації з різноманітних джерел та моментальне поширення в разі необхідності на необмежені відстані зі збільшенням кількості отримувачів цієї інформації з різних джерел.

З появою інформаційних технологій збільшилися творчі можливості подачі матеріалу, що в свою чергу призводить до підвищення ефективності подачі матеріалів за допомогою сучасних технічних засобів.

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій у безпеку життєдіяльності прискорює передачу знань та накопиченого досвіду від однієї людини чи групи людей до всього людства, чи певної обраної категорії людей.

Ефективне впровадження в безпеку життєдіяльності технологій є важливим чинником створення нової мережі інформування людей про можливі небезпеки.

Важливість і доцільність модернізації інформаційно-комунікативних технологій в цивільному захисті за сучасних умов є:

- висока ефективність інформаційно-комунікативних технологій в розповсюдженні важливої інформації для безпеки життєдіяльності;
- залежність сучасного людства від сучасних технологій поширення інформації;
- успішність та своєчасність попередження та доведення до відома людей інформації за допомогою інформаційно-комунікативних технологій підвищує безпеку життєдіяльності людей.

Важлива перевага інформаційно-комунікативних технологій у безпеці життєдіяльності полягає в розрахунку на самостійне сприйняття та засвоєння мультимедійної інформації. Надає вибір індивідуального темпу засвоєння та осмислення інформації, а головне її перевірка в достовірних джерелах.

До переваг використання інформаційно-комунікативних технологій у цивільній безпеці можна віднести наступне:

- підвищення інтересу людей до безпеки життєдіяльності шляхом актуалізації доступу до інформації в сучасних умовах;
- набуття навичок отримання оперативної інформації про складні ситуації та прийняття відповідних рішень;
- індивідуалізація за рахунок доступності в зручний момент часу;
- підвищення інтенсивності здобуття знань з цивільної безпеки у людей;